

Avalik pöördumine: energiapoliitika kujundamine vajab laiemat ekspertiisi

Eesti on ajalooliselt olnud elektrit eksportiv riik, kuid alates 2019. aastast oleme elektri netoimportija. Eelmisel aastal olime sunnitud juba ligi 40% oma tarbitud elektrist importima. Praegune ühtse energiapoliitilise sihi puudumine pigem süvendab seda trendi, kuna rohkem kui pool sajandit vanad põlevkivijaamad on turult kadumas. Meie naaberriigid on reageerinud palju kiiremini, adresseerides impordist sõltuvuse probleeme ning asunud nii 2022. aasta energiakriisi kui ka praeguse Lähis-Ida kriisi ajal kiirendatult investeerima uute täiendavate tootmisvõimsuste rajamisse.

Terviklahenduse leidmise asemel on Eesti energiadebatt muutunud tugevalt polariseerunuks ja faktidele mittepõhinevaks. Realistlikele, turul juba tõendatud lahendustele keskendumise asemel kulutame märkimisväärse osa ajast ja tähelepanust uute tehnoloogiate otsimisele või ideoloogiliste vaidluste pidamisele. Teemat käsitlevad peamiselt poliitikud ja üksikud arvamusiidrid, samal ajal kui valdkonna erialaprofessionaalide häääl jääb liiga sageli tagaplaanile. Ometi on energeetikuid ja teisi valdkonna asjatundjaid märksa rohkem, kui praegusest avalikust debatist välja paistab.

Oleme seisukohal, et tänase ja homse energiasüsteemi põhiküsimused on konkreetsed: kodumaiste, soodsate ja kaasaegsete tootmisvõimsuste võimalikult kiire rajamine, atraktiivse investeerimiskeskonna loomine, elektrifitseerimise edendamine ning kohaliku insenertehnilise ekspertiisi kasvatamine koos uute talentide arendamisega. Nende temade sisuline käsitlemine eeldab mitmekesist ja asjakohast erialast pädevust.

Eestis töötab suur hulk energeetikuid, insenere, analüütikuid, arendajaid ja teadlasi nii ettevõtetes, teadusasutustes, võrguhalduses kui ka energiateenuste valdkonnas. Meie igapäevane töö on otseselt seotud energiasüsteemi toimimise, arendamise ja ümberkujundamisega, alates planeerimisest ja modelleerimisest kuni ehitamise, käitamise, kauplemise ja turureeglite praktiliste mõjudega toimetulemiseni.

Peame oluliseks rõhutada, et meie seisukohad ei ühti mitmes küsimuses praegu valdava avaliku käsitlusega. Meie jaoks ei ole põhiküsimus ideoloogiline eelistus ühele või teisele tehnoloogiale. Tehnoloogia valik peaks põhinema praktilistel kriteeriumidel: varustuskindlus, hinna konkurentsivõime, keskkonnastandardid ja võimalikult kiire teostatavus Eesti tingimustes. Meie tänastest valikutest sõltub, kas Eesti suudab nii lähemas kui kaugemas tulevikus üldse piisavas mahus elektrit toota ja millise hinnaga, või lepime olukorraga, kus suurem osa tarbitavast elektrist tuleb impordist ning elektri hind on ettearvamatu.

See küsimus on eriti oluline olukorras, kus me soovime, et elektritarbimine kasvaks. Kui tahame tuua Eestisse tööstust ja tugevdada majanduse konkurentsivõimet, eeldab see piisavas mahus kohalikult toodetud ja võimalikult soodsa elektri kättesaadavust. Oleme selleks vajalike otsustega

viivitamisega juba kaotanud eelmise kümnendi. Kui jätkame hirmudel ja vastandamisel põhineva aruteluga, kaotame ka järgmise.

Kutsume ministeeriume ja teisi energiapoliitika kujundajaid üles:

1. Laiendama eksperdiringide koosseisu nii, et kaasatud oleks proportsionaalselt ka elektrisüsteemide, võrkude, turukorralduse, salvestuse, paindlikkuse, elektrifitseerimise ja uute tootmistehnoloogiate eksperdid.
2. Rakendama läbipaistvamaid kaasamis põhimõtteid, sh tugevamat fookust kaasatud ekspertidelt oodatud rollidele (teaduslik nõuanne, praktiline teostatavus, turumõjud, julgeolek).

Soovime aidata kaasa professionaalsemale ja teadmispõhisemale otsustusprotsessile, kus on rohkem ruumi eelkõige andmetele ja faktidele, süsteemsele mõtlemisele ja valdkondlikule pädevusele. Oleme valmis panustama oma teadmiste ja kogemusega.

Kontaktid:

Eesti Elektroenergeetika Seltsi juhatuse esimees Ivo Palu ivo@ees.ee, 5201882

Mart Landsberg mart.landsberg@taltech.ee, 5174405

Andrus Zavadskis andruszavadskis@gmail.com, 5274751

Allakirjutanud:

EESNIMI PEREKONNANIMI / haridus ja kvalifikatsioon / amet (soovi korral) / organisatsioon (soovi korral)

SANDER ASTOR / Elektroenergeetika magister (2008)

MARKO ENULA / Elektroenergeetika magister 2011/ GoFlow Group OÜ

PRIIT FELDT / Elektroenergeetika magister (1993) / Juhatuse liige / Hitachi Energy Estonia AS

ANDERO HÄNNIKÄINEN / Ärijuhtimine, bakalaureus, 2007 / Prysmian Group Baltics AS / Baltikumi tööstussegmendi müügijuht

HEIKI JAKSON / Elektroenergeetika magister (2010) / doktorant-nooremteadur / TalTech

KAAREL JÄNES / Elektroenergeetika magister (2010) / Tegevjuht / EETEL

ELIISE KAHA / Rakendusfüüsika bakalaureus (2024) / Elektrisüsteemi analüütik / Elering AS

TAURI KALMET / Elektroenergeetika magister (2021) / Elering AS

MARKO KARJUS / Elektroenergeetika magister (2002) / Energeetikajuht

JUHAN KARLIS / füüsikamagister (2001) / elektriinsener (elektrivõrgud ja -süsteemid) / projektijuht / Utapau OÜ

HARDI KODUVERE / Elektroenergeetika magister (2014) / Energiaturgude modelleerimise vanemanalüütik / Elering AS

ASKO KUUSALU / Elektroenergeetika bakalaureus (2001) / Juhatuse liige / ProSystem OÜ

RENEE KUUSLER / Tehnikateaduste magister (2009) / Tööohutus ekspert / Elering AS

TANEL LAASMA / Elektroenergeetika bakalaureus (2009)

LISETE LAINE / Elektroenergeetika bakalaureus omandamisel (lõpetamine 2027) / Projektijuhi abi / AS Connecto Infra

MART LANDSBERG / Elektroenergeetika doktor (2008) / Elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudi direktor / TalTech

MARGUS LEOSTE / Tehnikateaduste magister (1998) / Juhatuse liige / Contactus AS

JAAK LEPIK / Energiamuundus- ja juhtimissüsteemid magister (2022)

TARVO LEPPIK / Elektrotehnika magister 1992 / Prysmian Group Baltics AS / Baltikumi müügidirektor

SILVER LIPP / Tallinna Polütehnikum, Elektriinsener / Juhatuse liige / EPCM Consulting OÜ

HENRI MANNINEN/ Elektroenergeetika doktor (2022) / Gridraven tehnoloogiajuht ja TalTech teadur

MEELIS MELDER / Elektroenergeetika magister 2015 / Volitatud elektriinsener elektrivõrkude ja -süsteemide ala, tase 8 / CTO / Smartecon OÜ

TAAVI MUREL / Tehnikateaduse magister (2024), A-pädevus (tunnistus nr EL-093-25) / Projektijuht / Filter Solutions OÜ

HANNES MÄE / Elektroenergeetika magister (1994) / Juhataja / Siemens Energy

IVO PALU / Elektroenergeetika doktor (2009)/ juhatuse esimees / Eesti Elektroenergeetika Selts

KRISTER PEETMAA / Elektroenergeetika bakalaureus (2004) / juhatuse liige / E-Service AS

BRENDA PENT / Elektroenergeetika bakalaureus (2024) / Projektijuht / Elering AS

MATHIAS PÖLLUVEER / Soojusenergeetika magister (2018) / Diplomeeritud soojusenergeetikainsener, tase 7 / Projektijuht / AS Utilitas Tallinna Soojus

ANDRY PÄRNPUU / Elektroenergeetika magister (1999) / Diplomeeritud elektriinsener elektrivõrkude ja -süsteemide alal, tase 7 / Juhatuse liige / EPCM Consulting OÜ

JAAN RAUDSEPP / Elektroenergeetika magister (2017), ärijuhtimise magister (2024) / Diplomeeritud elektriinsener elektrivõrkude ja -süsteemide alal, tase 7 / Arendusjuht / AS Connecto Infra

EERIK REINSOO / Elektroenergeetika magister (2021) /

KASPAR ROON / Elektroenergeetika magister (2020) / Projektijuht / AS Connecto Infra

GEORG RUTE / Energeetika magister (2014) / Tegevjuht / Gridraven OÜ

RISTO RUSIN / Elektroenergeetika magister (2020) / Projekteerija / AS Connecto Infra

JANEK SULEV / Elektroenergeetika bakalaureus (võrdsustatud magistriga) (2005) / Juhatuse liige / AS Connecto Infra

MARKO TEALANE / Elektroenergeetika doktor (2023) / Elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudi automaatika ja releekaitse ekspert / TalTech

TARMO TEE / Elektroenergeetika magister 2016 / Volitatud elektriinsener elektrivõrkude ja -süsteemide ala, tase 8 / Osakonna juhataja / AS Connecto Infra

URMO UDAL / Elektroenergeetika bakalaureus (võrdsustatud magistriga) (2007) / A - pädevus Tunnistuse Nr EL-864-25 / Juhatuse liige / Nordic Electrical Works OÜ

EDI VALGEMÄE / Energiakasutus magister (2019) / Kõrgepinge ärijuht / Enersense AS

MARIO VEE / Elektroenergeetika magister (2011) / Arendusjuht / Energiasalv Pakri OÜ | Zero Terrain OÜ

ELIS VEDOM / Elektroenergeetika bakalaureus (2024) / Katkestuste planeerimise analüütik / Elering AS

ANTON VEIKMAN / Elektroenergeetika magister (2019) / Volitatud elektriinsener elektrivõrkude ja süsteemide alal, tase 8 / Elektriinsener / AS Utilitas Tallinna Soojus

RAIKO VEISBERG / Elektriajamite ja jõuelektronika magister (2006) / Siemens Osakeyhtiö

VEIKO VESKILT / Tehnikateaduste magister (2008) / Siirdetalitluse analüütik / Elering AS

TÕNIS VIIRA / Elektroenergeetika magister (2008) / Elering AS

ANDRUS ZAVADSKIS / Elektroenergeetika magister (2004) / Diplomeeritud elektriinsener elektrivõrkude ja -süsteemide alal, tase 7 / Tehnikavaldkonna juhatuse liige